

I 1991 er det 75 år siden
byens kommunale
parkvesen ble etablert.
I den anledning
har vi bedt direktør
Ida Fossum Tønnessen
om å gi et fram-
og tilbakeblikk.
Hun står fast ved
parkvesenets gamle
programerklæring
«den grønne by».

AV IDA FOSSUM
TØNNESEN

Oppvekstmiljø – miljøvern – sosiale og kulturelle møteplasser – skjønnhet – estetikk. Det er viktige stikkord idag og var også sentrale begreper i det nyopprettede parkvesenet under Marius Røhnes kyndige ledelse. «Den grønne by» valgte han som sitt valgspråk, og denne «grønne by» velger også dagens ledelse av «Park og Idrett» som sitt valgspråk.

Badeetaten ble også opprettet i 1916. Forløperen var Christiania Bade- og Vadskeanstalt. Renselse og sunnhet var sentrale begreper den gang som nå. Badene har utviklet seg fra rene renselsesbad via mosjons- og treningsbad til trivselsbad. Opparbeidelse av friluftsbadene og sikring av arealer langs fjorden (særlig i 30-årene) var viktige satsninger i badeetaten. Idretten kom senere, men ble også i høy grad ivarettatt av Parkvesenet. Dette forstår vi særlig godt når vi ser den innsats som ble gjort for å sikre Ekeberg, Valle Hovin og Voldsløkka-områdene, for bare å nevne noen viktige områder for idretten i byen.

HVA ER EN PARK?

Mange vil si et grønt område med trær og busker og blomster, benker til å sitte på, kanskje en fontene eller en skulptur. Ja, dette er nok riktig til et visst punkt. Men parken er også et friluftsområde som brukes til lek, sport og rekreasjon, og er med på å gi barna et trygt

oppvekstmiljø. Parken brukes til kulturaktiviteter. Parken bringer naturen inn i byen med et rikt spektrum av plante- og dyreliv, vekslende fra årstid til årstid. Parken bidrar til renere luft og bedre livsmiljø i byen. Parken er et sted for aktivt friluftsliv, for avspenning, for gode opplevelser, glede og skjønnhetsinntrykk.

Parkpolitikk, det er å sikre arealer og utvikle verdier parken kan yte til beste for byens miljø.

BYENS TRÆR

Trærne er ubetinget den viktigste vegetasjon når det gjelder å gi Oslo et grønt preg. Trærne gir oss alléer, skaper romvirkning, bedrer lokalklima, renser luften, gir fred og ro til sinn og sjel. Hvor gamle er egentlig byens trær? Noen av trærne langs vollene på Akershus er fra 1700-tallet. Birkelunden er fra 1916–20. Studentelunden ble tilplantet i 1889 (lindealléen ble istandsatt 1978 etter T-banearbeidene). Eldste del av Frognerparken er fra slutten av 1700-tallet. Trærne ved Stubljan og Nedre Foss gård er fra 1700-tallet.

Forståelsen for betydningen av trær i byen har gått i bølger. Vi er nå inne i en bred periode hvor vern og nyetablering av treplantinger har høy prioritet. Viktige og gode plantinger i Oslo er Bygdøy allé, Kirkeveien, Uelands gate, Colletts gate, Chr. Michelsens gate, Gyl-denløves gate. Tenk disse gater uten trær!

En liten illustrasjon på

trærnes luftrensende effekt: En 100 år gammel bøk på 25 meters høyde har en tørrstoffvekt på 12.000 kg. Halvparten av dette er rent kullstoff. Dette vil si at treet omsetter CO²-produksjonen fra tre enfamiliehus daglig. Den ytre bladoverflaten er sammenlagt 1600 m², luftsirkulasjonen gjennom denne bladmassen er 5000 m³/t. Tre kronen er et effektivt filter for støv.

VIKTIGE SAKER

Hvilke saker var viktige for byens nye parketat? Jo, kjente, aktuelle problemstillinger også i dagens Oslo:

1. Skaffe store, samlede parkarealer og grønne linjedrag av parkårer – forløperen til byens turveinett som ble vedtatt i 1953.
2. Ekebergsgletta – Sikring av betydelige bruksareal for idretten.
3. Akerselva – Torshovdalen – Akerselva miljøpark.
4. Gateplantinger i Bygdøy allé, Colletts gate, Kirkeveien, Uelands gate, Chr. Michelsens gate.
5. Østensjøområdet.
6. Boligområdene.
7. Representasjonsanlegg.
8. Arealsikring langs fjorden.
9. Lekeplanen.
10. Sikring av byens trær.

Disse sakene hadde toppprioritet på Marius Røhnes tid, og har også toppprioritet i den parkmelding etaten har under utforming i jubileumsåret. ■